

Twée gezichten van de toekomst voor de tulp

De toekomst van de tulp heeft twee sterk verschillende gezichten. Enerzijds zijn er de zorgen over virussen, middelen en het 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn. Aan de andere kant is er het beeld van een bloem waarvan de hele wereld houdt. Beide beelden kwamen samen tijdens de Open Dag van de Tulp, 1 juni bij Vertify in Zwaagdijk.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: René Faas

Wat heeft de tulpenteler van de toekomst nodig om die zo populaire bloembol te kunnen blijven telen op een duurzame manier? Die vraag staat sinds 2019 centraal in het project De Groene Tulp. Tijdens de Open Dag van de Tulp liet projectleider Michel Jansen zien wat na ruim drie jaar de stand van zaken is. Bij de aanpak van ziekten als Botrytis, ofwel vuur, liet hij een luchtfoto zien van het proefveld van vorig jaar. “We zien veel veldjes waar het gewas helemaal weg is, maar er zijn ook veldjes die er nog groen bij staan. In enkele gevallen is dat gelukt

zonder de inzet van gangbare gewasbeschermingsmiddelen.” Niet alleen de luchtfoto liet dit zien, ook de veldproef van dit seizoen. Daarbij was bijvoorbeeld het biologische object al geheel afgestorven. Maar een schema waarbij is gewerkt op basis van een waarschuwingssysteem stond er nog goed bij. Volgens onderzoeker Frank Kreuk had het waarschuwingssysteem maar twee keer aangegeven dat een bespuiting echt nodig was. Een besparing van ruim tachtig procent ten opzichte van de twaalf keer die nog steeds als standaard geldt.

Ook een veldproef met alternatieve bemes-

tingsstrategieën gaf inzicht in nieuwe mogelijkheden. “We testen daarbij een heel aantal alternatieven, waarvan bijvoorbeeld een object met mineralen van Poortershaven goed oogt. Dat geldt ook voor producten van Crehumus en Plant Health Care.” Jansen tekende bij deze waarneming wel aan dat er alleen bovengronds iets te zien is. “We weten nog niet wat de uiteindelijke opbrengst aan leverbare bollen zal zijn. Dat geldt ook voor het effect van deze behandelingen op de broeierijkwaliteit. Zo liet een van de systemen in eerdere afbroeiproeven zien dat de stelen gemiddeld 2 gram lichter waren.”

Om voor de tulpen teelt op klei het gebruik van Roundup als grasdoder te verminderen, gaat De Groene Tulp ook na wat daar de alternatieven zijn. Irene Kramer van W.N. Kramer liet twee machines zien waarmee de afgelopen jaren ervaring is opgedaan. Deze zorgen ervoor dat de bovenste laag gras en grond wordt gefreesd of gespit. Inmiddels zijn met beide typen machines al de nodige ervaringen in de praktijk opgedaan.

ONKRUID IN TULP

Naast de PPS De Groene Tulp is de tulp ook onderzoeksobject in een PPS waarin bloembollen en akkerbouw samen zoeken naar alternatieven voor de onkruidbestrijding. Producten van allerlei herkomst worden hier getest om na te gaan in hoeverre ze iets kunnen betekenen voor de tulpenteler.

Onderzoeker Koen Wildschut van Vertify liep met de deelnemers de objecten langs. Niets doen is bij onkruid duidelijk geen optie. Toen half mei de onkruiden werden geteld, stonden er in het veldje Onbehan-

Een van de objecten in de proef met bemestingsstrategieën die goed oogde, was die van Poortershaven. Michel Jansen benadrukte wel dat niet alleen het bovengrondse beeld bepalend is. “We wegen niet alleen de opbrengst, maar kijken ook hoe de leverbare bollen het doen in de broeierij.”

deld 42. Toepassing van wat er nu nog aan middelen beschikbaar is, liet exact het tegenovergestelde zien: twee onkruidplantjes per veld. Als aan die standaard nog een zwak zuur werd toegevoegd, was het er maar één.

Een alternatief als gehakseld stro zal het uit financieel oogpunt waarschijnlijk niet redden. De kosten hiervoor zijn alleen al aan stro ruim 4.000 euro per ha. Het effect op onkruid was op zich goed, maar als er nog graankorrels tussen het stro zitten, is de kans op graanopslag groot, zo was te zien.

Ook afbreekbaar folie is niet geschikt. Het zal ongetwijfeld afbreekbaar zijn, maar er is voor de opkomende tulpen veel groeikracht nodig om door het plastic heen te groeien. Bovendien, zo legde Wildschut uit, is wind een lastige factor. "Toen we in februari een paar stormen achter elkaar kregen, lag op de meeste proefvelden het plastic eraf.

Inzet van lagedoseringssystemen leidde

niet tot een goede onkruidbestrijding. In beide objecten stonden bijna evenveel onkruiden als bij onbehandeld. Het gebruiken van spuiwater, een restproduct uit luchtwassers die de intensieve veehouderij gebruikt, leverde gewasschade op, te zien door verbrande bladpunten. Niet onlogisch, omdat spuiwater veel stikstof bevat.

NIEUWE AANPAK TVX

De Open Dag van de Tulp kende naast een rondgang langs veldproeven ook een bijeenkomst van de KAVB-productgroep Tulp, waarbij Frans Claassen, Hoofd Keuringsbeleid en ICT bij de BKD, aangaf welke belangrijke ontwikkelingen zich in de tulpenteelt voordoen als het gaat om de kwaliteit.

Al enkele jaren zijn vooral TBV en TVX de grote zorgpunten voor kweker en keurmeester. Bij TVX stijgt het aantal partijen waarin hoge percentages voorkomen. Voor de BKD reden om met het bestuur van de KAVB-productgroep Tulp

en met vertegenwoordigers vanuit Royal Anthos na te gaan hoe dit tij valt te keren. Onlangs is besloten om vanaf 2023 met een afbouwregeling te gaan werken. Deze regeling geldt voor partijen tulpen waarin meer dan 6% TVX is aangetoond. Als deze partijen dat percentage blijven houden, dan moet na drie jaar het plantgoed worden vernietigd. "Dit is geen gemakkelijke beslissing geweest voor alle partijen. Met dit besluit is een discussie van bijna twee jaar beëindigd", aldus Claassen.

Veel mogelijkheden om TVX als ondernemer aan te pakken, zijn er niet. Nog enkele jaren is Movento beschikbaar. De producent gaat dit middel echter intrekken. Blijft over een CATT-behandeling. De ondernemers die daar meer over wilden weten, konden terecht bij de firma Ruvo-ma uit Montfoort, dat in andere gewassen al de nodige ervaring met deze techniek heeft opgedaan. Misschien helpt dit om van het zorgelijke gezicht naar een positief gezicht te gaan. De tijd zal het leren. ♦

Michel Jansen, projectleider PPS De Groene Tulp, gaf een toelichting op onderzoek naar bemestingsstrategieën voor tulp.